

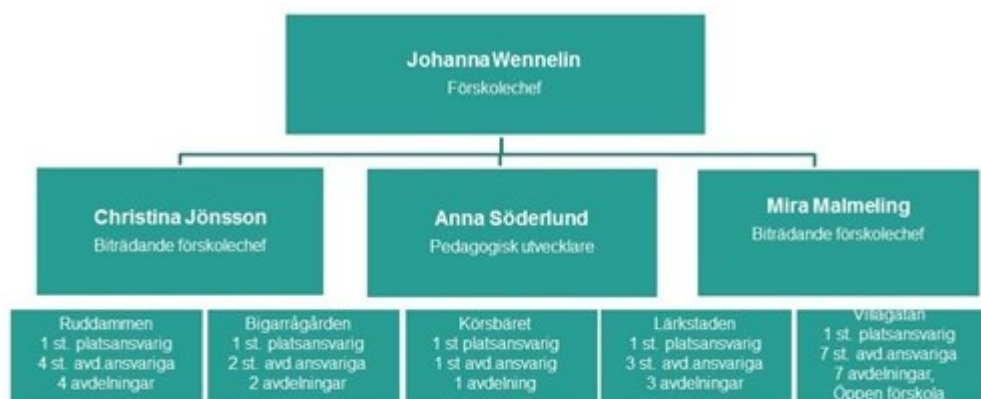

Handläggare: Mira Bjerner Malmeling
Telefon: 076-1244089

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Engelbrekts
förskolor

Enhetens förskolor

Engelbrekts förskolor är en kommunal förskoleenhet inom Östermalms stadsdelsförvaltning. Villagatan och Ruddammen ligger i fristående kulturmärkta fastigheter. Övriga tre, Lärkstaden, Bigarrågården och Körsbärsvägen, inryms i flerbostadshus. Alla förskolor har tillgång till gårdar för utevistelse och gårdarna varierar i storlek.

Antalet anställda i enheten är ca 63 st

- 39,2% är förskollärare
- 16% av enhetens pedagoger är flerspråkiga. Antal språk: 10

I enheten är 291 barn inskrivna.

- 8,6% flerspråkiga barn där svenska ej är ett av barnets modersmål.

- **13,1% av barnen har svenska som ett av sina modersmål. Antal språk: 9**

- **Antal barn/ grupp 16,1 st**

Öppna förskola

Öppna förskolan vänder sig till barn som inte är inskrivna i förskolan, barnens föräldrar eller annan vuxen följer med dem. Besökarna avgör själva när och hur ofta de vill delta. Antal barnbesök under 2016 beräknas hamna på omkring 5 850 st. Varje barn har minst en förälder eller annan vuxen med sig vilket innebär att det blir cirka 11 700 besökare under 2016. Ofta vill fler komma än vad som får plats och STOPP-skylden hänger ofta på ytterdörren på grund av säkerhet- och trivselskäl.

Verksamheten erbjuder en pedagogisk gruppverksamhet där kunskap, stöd, glädje, stimulans och gemenskap genomsyrar atmosfären. Många nya kontakter mellan föräldrar etableras här. Öppna förskolan utgår från barnens behov och drivs av två barnskötare som båda besitter en lång och gedigen erfarenhet. Gemensam sångstund är en planerad aktivitet vid varje grupptillfälle. Pyssel erbjuds för de som önskar till exempel gipsavtryck, trummor och färgtryck på canvastavlor. Traditioner uppmärksammas också.

Öppna förskolan anordnar kontinuerligt första hjälpen kurs på kvällstid för föräldrar. Två-tre gånger per termin erbjuds spädbarnsmassage under en period av fem veckor. Till den kursen krävs föranmälan. Under 2016 samarbetade öppna förskolan med BVC och tog emot besök av föräldragrupper. Det var mycket uppskattat. Resterande av dessa eftermiddagar har man haft en grupp som vänder sig till vårdnadshavare för barn 0-6 månader, vilket även den var oerhört populärt och uppskattat.

Öppna förskolans medarbetare är en del av enhetens övriga verksamhet och medverkar på planeringsdagar, APT och föreläsningar tillsammans med övrig personal. De deltar även i nätverk med andra öppna förskolor för att utveckla verksamheten. Öppna förskolan tar även emot studiebesök.

Ledning

Organisationen inom Engelbrekts enhet har under året sett ut enligt följande; 1 förskolechef, 2 biträdande förskolechefer samt en pedagogisk ledare. Ledningen styr och utvecklar enheten tillsammans i ett nära samarbete. Det yttersta ansvaret ligger dock på förskolechefen. Enheten har en styrgrupp för övergripande enhets- och utvecklingsfrågor. Gruppen består av ledning samt en platsansvarig från samtliga förskolor. Det pedagogiska utvecklingsarbetet inom enheten leds dessutom av varje avdelnings förskollärare.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

Engelbrekts förskolor

Kvalitetsredovisningen upprättas utifrån:

Pedagogernas och avdelningarnas analyser och uppföljningar av deras verksamhet såsom temaarbeten, pedagogisk dokumentation, utvecklingssamtal, observationer och gemensamma reflektioner. Dessa i sin tur ligger till grund för det fortsatta arbetet och diskussioner.

Tertialrapport 2: Varje avdelning skrev, utifrån förskolans gemensamma dokument, en uppföljning av avdelningsarbetet utifrån enhetsmål, förväntat resultat och arbetssätt i VP och avdelningens arbetsplan. Uppföljningsdokumentet lämnades in till ledning som underlag till enhetens T2:a.

Förskoleundersökningen: Varje avdelning har analyserat sitt resultat. Samtliga avdelningar har sedan lyft sitt resultat på föräldramötet och lämnat utrymme för diskussion kring detta.

Likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling:

Avdelningarna har gjort en kartläggning på avdelningen utifrån en gemensam checklista. För att involvera barnen har de också genomfört någon form av trygghetsvandring med dem. I vårt likabehandlingsarbete ger vi också föräldrar möjlighet att anonymt besvara en enkät utifrån diskrimineringslagen, detta blir ett stöd i vårt kartlägningsarbete.

WKI: Alla avdelningar har gjort WKI 2ggr under året. En gång i maj och den andra gången i november.

I Förskoleråden har föräldrarepresentanterna fått möjlighet att framföra avdelningens föräldrars åsikter, frågor och feedback då det gäller lite mer övergripande frågor. De har även fått aktuell information från ledningen.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Engelbrekts förskolor

Årets likabehandlingsplan kommer att revideras under november och december. Vi kommer då använda oss av en för enheten gemensam checklista och kartläggning som varje avdelning gör. I år har vi dessutom infört att alla avdelningar ska involvera barnen mer genom att göra en form av trygghetsvandring med dem. Hur dessa går till ser lite olika ut beroende på ålder på barnen. Checklistan, kartläggningen, trygghetsvandringen samt enkäter som alla föräldrar har haft möjlighet att fylla i bildar underlag för den reviderade likabehandlingsplanen. Då har vi säkerställt att barn, vårdnadshavare och medarbetare är involverade i revideringen.

NÄMNDMÅL:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

ENHETSMÅL:

Med våra arbetsformer och förhållningsätt medverkar vi till att varje barn utvecklar förståelse för demokratiska värden

Förväntat resultat

När likabehandlingsplanen används aktivt i den dagliga verksamheten
Pojkars och flickors vårdnadshavare ger likvärdiga resultat i
brukarundersökningen

Resultat

Årets resultat av förskoleundersökningen visar att pojkars och flickors
vårdnadshavare överlag är lika nöjda om man tittar till enheten i stort. Dock skiljer
det sig åt något mellan vissa förskolor. Vi kan inte se ett samband mellan en viss
kategori på frågorna i förskoleundersökningen kontra vårdnadshavarnas svar.

94% upplever att deras barn ges lika möjligheter att utvecklas på förskolan
oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.
96% upplever att personalen på förskolan bemöter deras barn på ett respektfullt
sätt.

Genom möten, samtal, månadsbrev och avdelningarnas egna tertialrapporter ser vi
att likabehandlingsplanen är ett levande dokument som används, diskuteras och
ligger till grund för den dagliga verksamheten.

Bedömning och analys**Engelbrekts förskolor**

På enheten har vi ett aktivt arbete och medvetet förhållningssätt i arbetet med att
hjälpa barn att förstå att deras åsikter, tankar och känslor är viktiga och skall
respekteras. Detta genom såväl återkommande diskussioner på veckomöten, som
utgår från aktuell forskning och läroplan, samt på avdelningarna. Exempelvis
använder sig flera avdelningar av reflekterande samlingar/ samtal med barnen där
de får träna på att sätta ord på sina upplevelser, erfarenheter, tankar och känslor.
Barnen märker då att de vuxna är intresserade av att lyssna på dem och att de är
viktiga, men de får även träna på att lyssna på andras erfarenheter och
uppfattningar. Vi arbetar också med barnkonventionen i såväl barngrupperna som
personalgruppen.

*"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att lyssna,
reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras
perspektiv" (Lpfö98/10 s.10)*

Vi har haft en föreläsning för samtliga medarbetare på temat "Likabehandling och
normkritik i förskolan". Som fördjupning och uppföljning på den bjöd vi in till

nätverk på samma tema. Där tydliggjordes återigen hur vårt uppdrag kring likabehandling och grundläggande värden ser ut utifrån läroplan och skollag, samt vikten av att alla vuxna är goda förebilder och skall "leva" dessa värden på arbetet. Vi diskuterade även frågor som vad vi gör om en kollega bryter mot vår likabehandlingsplan eller om ett barn uttrycker åsikter som inte är okej utifrån vårt uppdrag. Detta som ett förebyggande åtgärd i vårt arbete med likabehandling.

"Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder" (Lpfö 98/10 s.4).

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

ENHETSMÅL:

Varje barn erbjuds aktiviteter där förståelse och intresse för matematik utvecklas

Förväntat resultat

Vi hör barnen använda matematiska begrepp i lek och utforskande sammanhang
Resultatet på "Barns matematiska utveckling" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator

Förskoleundersökningens resultat för index "Utveckling och lärande" uppgår till 86%

Resultat

Snittvärdet för WKI inom området "Barns matematiska utveckling" ligger på 3,1 med en variation mellan 2-4. Vi når inte upp till vårt uppsatta mål som var ett snittvärde på 4. Analys av det finns under rubriken "Kvalitetsindikator" längre ner.

Förskoleundersökningens indexresultat inom området "Utveckling och lärande" uppgår till 88%. 86% upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande.

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att de arbetar utifrån de förväntade resultaten. Detta kan vi också se i månadsbrev där det ofta beskrivs hur matematiken har en naturlig del i avdelningarnas verksamheter, såväl i de vardagliga situationerna som uppstår men även i planerade aktiviteter.

ENHETSMÅL:

Varje barn erbjuds aktiviteter där förståelse och intresse för naturvetenskap och teknik utvecklas

Förväntat resultat

Barnen har ett intresse för naturvetenskap och teknik som visar sig genom att de utforskar, ställer frågor och samtalar kring dessa begrepp.

Resultatet på stadens kvalitetsindikator uppgår till nivå fyra i området "Naturvetenskap och teknik".

Resultat

I förskoleundersökningen upplever 90% att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen.

Snittvärdet för WKI inom området "Naturvetenskap och teknik" ligger på 3,2 med en variation mellan 2-4. Vi når inte upp till vårt uppsatta mål som var ett snittvärde på 4. Analys av det finns under rubriken "Kvalitetsindikator" längre ner.

Avdelningarnas interna tertiärrapporter och månadsbrev visar att de arbetar efter de förväntade resultaten och att barnen har ett intresse för och samtalar kring olika naturvetenskapliga fenomen.

ENHETSMÅL:

Varje barn erbjuds aktiviteter där språkutveckling och kommunikation utvecklas

Förväntat resultat

Varje barn har utvecklat sin språkliga medvetenhet och intresse för skriftspråk och läsande.

Resultatet på "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator

Förskoleundersökningens resultat rörande barns språkutveckling uppgår till 86%

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Läsombud	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Förskoleundersökningens resultat visar att 89% upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk.

Snittvärdet för WKI inom området "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" ligger på 3,4 med en variation mellan 3-4. Vi når inte upp till vårt uppsatta mål som var ett snittvärde på 4. Analys av det finns under rubriken "Kvalitetsindikator" längre ner.

Avdelningarnas interna tertiärrapporter visar att de arbetar efter de förväntade resultaten genom att språk och kommunikation vävs in i och är en förutsättning i den dagliga verksamheten.

NÄMNDMÅL:**Tillgången till kulturaktiviteter är god.****ENHETSMÅL:****Varje barn erbjuds rika möjligheter till ett varierande kulturutbud
FÖR, AV och MED barn****Förväntat resultat**

Alla barn inom enheten erbjuds minst två professionella kulturupplevelser per år.
Alla barn inom enheten ges möjlighet till eget kulturskapande.
Alla barn har tillsammans med vuxna fått möjlighet att delta i traditionella lekar/spel och traditioner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Professionella kulturupplevelser	2016-01-01	2017-01-01

Resultat

Genom avdelningarnas interna tertiärrapporter och månadsbrev ser vi att barnen erbjuds minst två professionella kulturupplevelser i år. De visar också att barnen ges möjlighet till eget kulturskapande och traditionella lekar. Två av förskolorna har en rytmikpedagog som erbjuder aktiviteter och upplevelser.

NÄMNDMÅL:**Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31

ENHETSMÅL:**Förskolan vidtar i sitt arbete åtgärder som främjar barnens miljömedvetenhet****Förväntat resultat**

Alla barn inom enheten använder återvinningsmaterial i sitt skapande.
Vi gör barnen medvetna om vikten av att stänga vattenkranen och släcka lampor.
Vi hör och ser att barnen i lek och samtal använder sin kunskap om vikten att värna om livsmiljön.

Resultat

När vi är ute på avdelningarna ser vi att barnen erbjuds möjligheter att skapa med återvinningsmaterial såsom mjölkpaket och toapappersrullar. Genom avdelningarnas interna tertiärrapporter samt månadsbrev framgår att barnen är

medvetna om vikten att värna om livsmiljön på olika sätt. Som ett led i att öka barnens miljömedvetenhet medverkade alla avdelningar i stadens aktivitet "skräpplockardagen" som inföll på våren. Avdelningarna går också till återvinningsstationer med barnen där de får vara med och sortera sitt eget "skräp".

Bedömning och analys

Inom området "Utveckling och lärande" är vår bedömning att vi fortsatt erbjuder en verksamhet av hög kvalitet. Det visar såväl resultatet från förskoleundersökningen som avdelningarnas tertiärrapporter och månadsbrev. Vi har sjunkit något inom området i årets förskoleundersökningen men skillnaden är så marginell att det är svårt att dra några slutsatser av vad det beror på. Utmaningen för oss nu handlar om att öka likvärdigheten inom fältet "Utveckling och lärande" mellan såväl förskolor som avdelningar. Hur vi ska arbeta för att lyckas med det kommer förklaras under rubriken "Utvecklingsområden på enhetsnivå".

Inom det matematiska fältet erbjuds det rikliga tillfällena i våra verksamheter för barnen att bli utmanade och intresserade av matematik i alla vardagliga situationer som uppstår. Det finns en medvetenhet om att fokus ska ligga på att fånga upp och utveckla barnens intressen och frågeställningar i förhållande till matematiken i vardagen. Många medarbetare är även medvetna om vikten av att använda sig av korrekta matematiska begrepp och uttryck. Vi ser att material på avdelningarna är sorterade efter färg och form och i temaarbeten som bedrivs byggs det hus efter ritningar, ritas kartor, mäter olika längder, volym etc. Flertalet avdelningar arbetar även efter något färdigt material för att ytterligare säkerställa att barnen erbjuds matematiska aktiviteter samt väcka intresset för matematik. Exempel på ett sådant material är "Matte på burk". Andra inslag är mattesamlingar samt pedagogiska appar på temat matematik. *"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper som mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring".* (Lpfö98/10 s.10)

I de månadsbrev som skrivs och i samtal ser vi att avdelningarna erbjuder barnen aktiviteter där barnens möjlighet att förstå och intressera sig för olika naturvetenskapliga fenomen samt teknik utvecklas. Exempel på det är att många avdelningar hjälper barnen att formulera och prova sina egna hypoteser och fånga deras intressen genom olika praktiska experiment. En avdelning arbetade med vatten och vilka olika former vattnet kan ha och gjorde efter barnens önskemål "isägg" som de sedan fick utforska genom att hålla färg på, salt och socker, belysa med ficklampa och hugga i. Att använda sig av olika tekniker som marmorering och testa ytspänning är också exempel på arbete som bedrivs där tillfälle uppstår att prata om teknik och naturvetenskapliga fenomen. Skogen är i detta arbete en stor källa till utforskande och kunskap, och alla enhetens barn går till skogen ca 1 ggn/ vecka. *"Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap"* (Lpfö98/10 s.10)

Barnen i Engelbrekts enhet ges möjligheter att utveckla sin språkliga medvetenhet och intresse för språk på olika sätt. Framförallt i den dagliga kommunikationen med såväl medarbetare och andra barn men också genom mer styrda aktiviteter som i temaarbete och olika språkstimulerande appar. Vi har aktiva läsombud i enheten som genom nätverk lägger upp strategier för hur deras kunskap ska komma enhetens samtliga barn till godo. En strategi för att lyckas med det är att varje avdelning har en läsambassadör som har extra kontakt med läsombuden. Deras uppdrag är att sprida den kunskap, energi och de tips som läsombuden förmedlar till dem ut på deras avdelning. Läsombuden och läsambassadörerna har också haft möjlighet att gå på en inspirerande föreläsning i ämnet. *"Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa"* (Lpfö98/10 s.10).

Som ett led i arbetet med att alla barn skall erbjudas minst två professionella kulturupplevelser per år hade vi tänkt göra en gemensam satsning för hela enheten likt den vi gjorde förra året. Tyvärr var kulturgruppen ute lite sent vilket resulterade i att den aktivitet vi ville satsa på inte gick att boka längre. Nästa år kommer därför den gemensamma satsningen bokas redan på Vt- 2017.

Engelbrekts enhet har en aktiv miljögrupp som består av ett miljöombud från varje förskola och vi fortsätter genom den att bedriva arbetet med att främja barnens miljömedvetenhet. Alla avdelningar har sanerat och plastbantat utifrån Kemikaliesmart förskolas råd och riktlinjer. Medarbetare görs delaktiga och genom tex. nätverk för kökspersonalen och på APT:n. Enhetens biträdande förskolechef med ansvar för miljöfrågor, enhetens miljöombud samt pedagogiska ledare gick en heldag runt på samtliga avdelningar och kollade av materialet så det inte fanns någon olämplig plast kvar. Det fanns också utrymme för medarbetarna att ställa frågor om deras miljöarbete och tips på hur de kan arbeta vidare.

Årets snittvärden på kvalitetsindikatorn har sjunkit. Detta analyseras vidare under rubriken "Kvalitetsindikatorn".

För att tydliggöra och säkerställa kvalitén i våra verksamheter utifrån de nämndmål och vårt uppdrag som anges i läroplan och skollag, har vi valt att dela in dessa i flera mindre enhetsmål. Syftet har också varit att underlätta för alla medarbetare när de ska skriva arbetsplaner och i uppföljningsarbetet av dessa. Vi följer upp våra förväntade resultat genom avdelningarnas tertialrapport. Att ha en gemensam layout på avdelningarnas dokument skapar bättre förutsättningar för fördjupade diskussioner på nätverk, APT och planeringsdagar. Vi lyfter KF:s mål och nämndmål på APT för att tydliggöra den organisation vi är en del av, vilket vi tror bidrar till en större förståelse för uppdraget och då också möjligheterna att uppfylla de mål vi sätter.

I arbetet inom fältet "Utveckling och lärande" ser vi det viktigt att ha medarbetare representerade i förvaltningens olika grupper och satsningar. Detta för att ständigt utvecklas och förstå hur uppdraget förändras med tid.

Svårigheten att rekrytera kompetenta förskollärare kvarstår vilket ibland tyvärr kan leda till att kvalitén sjunker temporärt på vissa avdelningar. För att detta inte ska ske har vi valt att enhetens pedagogiska ledare är inne och handleder samt deltar i verksamheten mer frekvent. Vi har dock inte haft någon avdelning som stått utan förskollärare under en längre period av året.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

ENHETSMÅL:

Vi förbereder barnen och har goda former för övergången till förskoleklass

Förväntat resultat

Alla vårdnadshavare har erbjudits avslutningssamtal inför skolstart
Särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd
Undervisningen i 5-årsgrupp utgår från enhetens gemensamma dokument
Samarbetet med skolan fungerar enligt gemensam handlingsplan

Resultat

Samtliga av Engelbrekts 5-årsgrupper har arbetat efter enhetens gemensamma dokument.

Avdelningarna för äldre barn följer den handlingsplan som finns.

Särskild uppmärksamhet har ägnats barn i behov av särskilt stöd.

Vårdnadshavare har erbjudits avslutningssamtal.

ENHETSMÅL:

Vårdnadshavare informeras om förskolans mål och arbetssätt

Förväntat resultat

Brukarundersökningens resultat visar minst 85% nöjda vårdnadshavare

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Skolplattformen	2016-01-01	2016-12-31

Resultat

Årets resultat i förskoleundersökningen visar att 93% av vårdnadshavarna upplever att de fått information om förskolans mål och arbetssätt.

Bedömning och analys

För att underlätta samarbetet och övergången mellan förskola och skola har enheten valt en kontaktperson som blir en länk och underlättar för samtliga parter. Vi upplever att det fallit väl ut då det inte var lika stor frustration och förvirring kring samarbetet som vi sett tidigare år. Förskollärarna har skrivit ett dokument som lämnats till mottagande skola där det står beskrivet vad barnen erbjudits för aktiviteter och hur de arbetat med språk, matematik, genus och likabehandling. För att öka kvalitén och främja likvärdigheten på dokumentet fick förskollärarna möjlighet att ta del av varandras dokument. Alla förskollärare som hade möjlighet deltog också i det möte som inföll i juni mellan förskola och skola.

Vi uppmanar alla avdelningar att deras fokus på föräldramöten ska vara på förskolans mål och arbetssätt, först beskriva målen och sen hur de arbetar för att nå upp till dem. Resultatet från årets förskoleundersökning visar att den uppmaningen följs. Många förskollärare använder sig också av de rubriker som finns i läroplanen och förskoleundersökningen i de månadsbrev som skrivs och skickas ut till vårdnadshavarna. Detta tror vi medför att de känner sig bekanta med och förstår vad som menas med olika begrepp.

I kontakten med hemmen hoppades vi mycket på projektet Skolplattformen. Detta projekt har dock avbrutits i hela Stockholms stad vilket leder till att vi får fortsätta utveckla vårt interna arbete i kommunikationen mellan hemmen och förskolan skall se ut.

Kvalitetsindikatorn

Inom enheten har samtliga avdelningar fyllt i WKI två gånger under 2016. En gång i maj och en i november. Det nya verktyget WKI upplevs som positivt och tydligt. Bra att resultaten sparas och att det finns stöd som fördjupningar och förslag på utvecklande åtgärder. Det enda negativa som uppkommit är att det ibland har krånglat med inloggningar och att systemet "hängt sig" vid några tillfällen.

Vid tillfället i maj när WKI gjordes var det flera avdelningar som lade sig på en 2:a på grund av att de inte arbetat aktivt med barnkonventionen i relation till de olika områdena. Efter att de nu bedrivit ett aktivt arbete och diskussioner kring detta har de kunnat höja sig till en 3:a.

Inom tre områden ligger variationen mellan 2-4 på en 5-gradig skala. På två områden är variationen mellan 3-5. Den avdelning som fyllt i 2 har skrivit handlingsplaner och vilka utvecklande åtgärder som skall tas till för att nå upp till en 3:a. Vi är medvetna om att likvärdigheten behöver öka och har arbetat med det under året. Förutom det arbete som beskrivs under enhetsgemensamma insatser vill vi här poängtera att enhetens pedagogisk ledare har varit närvarande varje vecka på den avdelning som fyllt i 2:or samt att handledande samtal har förts med ansvarig förskollärare. Tyvärr har detta ännu inte visat tillräckligt resultat för att visa sig i kvalitetsindikatorns samtliga områden.

Överlag har vi sänkt vårt snittvärde inom samtliga områden som ingår i kvalitetsindikatorn. Det innebär också att vi inte nått upp till våra uppsatta mål som var ett snittvärde på 4 inom samtliga områden. Vi hävdar dock att det inte innebär att det i verkligheten har varit en sämre verksamhet än tidigare år. Istället försöker vi se att det är en ökad kunskap hos medarbetarna som ligger bakom det resultatet. Därav är det något positivt, men självklart skall vi försöka öka resultaten nästa år. En annan faktor kan också vara att den nya webbaserade kvalitetsindikatorn är tydligare med vad som förväntas och hur man ska arbeta för att nå upp till de olika nivåerna. Ytterligare tror vi att det nya verktyget, WKI, bidragit till en sänkning. Tidigare fyllde många avdelningar i var de befann sig, även om de inte uppfyllt alla kriterier. Nu måste man uppfyllt alla kriterier för att vara på den nivån.

Pedagogisk miljö och material

Variationen mellan avdelningarna inom området "Pedagogisk miljö och material" ligger mellan 2-5 med ett snittvärde på 3,3.

Kunskapen om miljöns och materialens påverkan på barnens möjligheter att utvecklas är stor inom enheten. Däremot ser vi att några avdelningar har svårt att utveckla och skapa inspirerande miljöer i praktiken. De har på olika sätt fått hjälp med detta. Vi för aktiva diskussioner om vad som kännetecknar stimulerande och tillgängliga miljöer samt på vilket sätt barnen kan vara med och påverka dess utformning.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

Variationen mellan avdelningarna inom området "Skapande verksamhet och olika uttrycksformer" ligger på 3-5 med ett snittvärde på 3,6.

Enhetens medarbetare har överlag en stor medvetenhet om hur viktigt det är att barnen får möjlighet skapa och uttrycka sig på olika sätt.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

Variationen mellan avdelningarna inom området "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" ligger på 3-4 med ett snittvärde på 3,4.

Kunskap finns om hur man kan arbeta språkstimulerande finns och läsombuden arbetar aktivt med att förmedla sina kunskaper via läsambassadörerna.

Barns matematiska utveckling

Variationen mellan avdelningarna inom området "Barns matematiska utveckling" ligger på 2-4 med ett snittvärde på 3,1.

Det är inom det matematiska området enheten har lägst snittvärde. En anledning till det kan vara att vetenskapen om att matematik är så mycket mer än att räkna barn och frukter ökar, och i takt med att kunskapen ökar, ökar också förståelsen för vad man inte erbjuder. Detta är i grunden något positivt.

Naturvetenskap och teknik

Variationen mellan avdelningarna inom området "Naturvetenskap och teknik" ligger på 2-4 med ett snittvärde på 3,2.

Vi behöver fortsätta arbetet med att utveckla kunskap om och intresse för det tekniska området där vi upplever att många känner osäkerhet. Kunskapen om naturvetenskap märker vi är större och lättare att arbeta med.

Enhetsgemensamma insatser

Under verksamhetsåret 2016 fortsatte vi att arbeta efter:

”En lärande kultur med uppdraget i fokus”.

Därför fördjupades de satsningar som påbörjades 2015, med bland annat pedagogiska diskussioner på veckomöten och ett pedagogiskt tema på APT:n.

Många uttrycker fortfarande osäkerhet kring pedagogisk dokumentation. Under året har samtliga medarbetare läst boken "Uppföljning, utveckling och utvärdering" (Skolverket). Vi har i samband med det också anordnat ett nätverk kring boken och introduktion till ett arbetssätt som förenklar arbetet med pedagogisk dokumentation. Enhetens pedagogiska ledare är också ute på avdelningarna och deltar i såväl planering som genomförande på de avdelningar som behövt extra stöd.

Vi har arbetat med att stärka förskollärarnas roll på olika sätt. Under året har vi också påbörjat en liknande resa med barnskötarna. Vi har försökt ringa in frågor som Vad är specifikt för dem, hur ser deras roll ut och vad ”säger” styrdokumentet? I dessa frågor är det viktigt att vi i ledningen är närvarande och inte utelämnar det arbetet till arbetslagen. En förskollärare från varje förskola (2 st från Villagatan) har gått en kurs för att utveckla sina kompetenser som arbetslagsledare. Under året har vi också arbetat med att implementera pedagogisk utvecklingstid i enheten. Vi har schemalagt den så att flera förskollärare på samma förskola har denna tid samtidigt. Detta för att öka möjligheterna för att stärka varandra, reflektera tillsammans, öka likvärdigheten och skapa förutsättningar för det kollegiala uppdraget. Enhetens biträdande förskolechef träffar vissa förskollärare som en del i att stärka dem i deras yrkesroll och uppdrag.

Gemensamt för alla möten som bedrivs på enheten, på alla nivåer, har vi försökt utmana varandra i att gå från tyckande till tänkande (vetande). Detta genom att läsa rapporter, litteratur, mötas i olika forum och konstellationer och reflekterat mer tillsammans. Det har skett vid tillfällen som APT:n, avdelningsplaneringar, nätverk och veckomöten. Men också genom att vi vågar fråga varandra "Hur tänker du nu? "Hur skulle det bli om?"

Under höstterminen har samtliga medarbetare gått en kurs i ABC- alla barn i centrum. Syftet med utbildningen är att stärka och skydda barnen, förebygga

konflikter, skapa goda förutsättningar för en positiv utveckling hos barnen, öka kvalitén i verksamheten samt främja samarbete med hemmet.

Enheten har fortsatt arbetet med att skapa kemikaliesmarta förskolor. Redan på vårt APT i februari fick alla att tid för att göra ytterligare en kemikaliesanering på avdelningen. För att säkerställa att nivå ett är uppfyllt gick biträdande förskolechef med ansvar för miljöfrågor, ett miljöombud samt pedagogisk ledare runt på alla avdelningar och tittade på material och dylikt. Det fanns även tillfälle för medarbetare att ställa frågor kring miljöarbetet.

Flertalet medarbetare har gått såväl grund- som fortsättningskurs i TAKK.

Vi kan se att många medarbetare reflekterar och fördjupar sina tankar och sitt agerande mer än tidigare. Men vi kan också se att många är stressade och känner att de inte mår bra med sitt uppdrag. Detta är tecken vi behöver ta på allvar och se över vilka forum för möten och verksamhetsutveckling som genererar något och vilka som skapar en stress.

Enhetens analys av kvaliteten

Vi anser att Engelbrekts förskolor bedriver en verksamhet av hög kvalitet. Det visar resultaten på förskoleundersökningen, tertiärrapporterna och nivån på de diskussioner och interna utbildningsinsatser vi har haft i enheten. Vi har bra rutiner kring arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet.

Under året har vi infört pedagogisk utvecklingstid för förskollärare. Denna tid är schemalagd och har bestämts av oss i ledning, i kommunikation med medarbetarna. Anledningen är att vi vill skapa förutsättningar för det kollegiala uppdraget och skapa möjligheter för förskollärarna att reflektera med och stötta varandra. Men också för att öka likvärdigheten. Implementeringen har gått över förväntan. De allra flesta får ut sin tid och kan se en vinning med att ha planering samtidigt som andra. Detta tror vi bland annat på sikt kommer leda till en professionsutveckling för förskollärarna och ge dem bättre möjligheter att utföra sitt uppdrag.

Vi har också arbetat med vårt uppdragsfokus och att vara en lärande kultur, att utmana varandra i att gå från tyckande till tänkande. Vi ser en utveckling, om dock inte så stor, inom det området. Detta tror vi beror på de möten, samtal, litteraturläsning och nätverk vi har inom enheten. Fortfarande behöver dock nivån på och medarbetarnas förmåga till att reflektera över sin egen utveckling fördjupas. Det innebär att kunna reflektera över sin egen verksamhet och sitt görande, att bli en reflekterande praktiker, och koppla innehållet till styrdokumentet på ett tydligt sätt. Där är vi inte riktigt ännu. Många i personalgruppen kan reflektera över och sätta ord på vad de gör, men förmågan att reflektera över förutsättningarna för sitt handlande eller reflektera över sitt eget tänkande saknar många fortfarande, vilket är en utmaning för oss alla. Det är när

vi reflekterar tillsammans med andra vi kan lära oss nytt, och inte bara agera efter gamla invanda mönster.

Glappet mellan formuleringsarenan (läroplan, skollag etc.) och realiseringsarenan (verksamheterna) behöver fortsatt minska, alltså bron med teori och praktik behöver bli hel. Den röda tråden mellan förskolans uppdrag, vad det innebär för mig som pedagog och vad det får för effekt på barnens lärande behöver tydliggöras. Vi har arbetat med det under året på bland annat APT och veckomöten, men behöver fortsätta. Bland annat genom nätverk och arbetslagsledarutbildningen.

Förskoleundersökningens resultat 2016 ligger generellt något lägre, på både resultat (KF-indikator 96% 2015, 95% 2016) och svarsfrekvens (84% 2015, 79% 2016). Skillnaden är dock så pass marginell att vi inte kunnat analysera vad det beror på. Däremot får vi vara vaksamma så resultaten inte fortsätter att sjunka.

Som vi skrev under rubriken "Enhetsgemensamma insatser" ser vi att flertalet medarbetare ger uttryck för stress på olika sätt. Vi behöver därför se över vilka möte/ nätverk/ forum som bidrar till kvalitén och de målstyrda processerna samt vilka som skapar mer stress. Det kommer tas upp till att börja med i bland annat styrgruppen.

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Som underlag för att välja ut prioriterade utvecklingsområden för 2017 är förskoleundersökningen, avdelningarnas WKI samt ledningens bedömning av enhetens kvalitet och verksamhet. Vi kommer ha kvar vårt övergripande fokusområde: *En lärande kultur med uppdraget i fokus*. En lärande kultur kännetecknas av att medarbetare både *vill*, *kan* och *ges* möjlighet att dela med sig av sina kunskaper och sitt kunnande till andra. Det handlar om att se på "misslyckanden" som underlag till utveckling, inte nederlag. Att sträva mot en lärande kultur stämmer väl överens med vårt uppdrag att lägga grunden till ett livslångt lärande. Utifrån det har vi kommit fram till att vi behöver:

- Öka likvärdigheten inom området "Utveckling och lärande". Fortfarande är skillnaderna för stora mellan vissa avdelningar gällande verksamhetens innehåll och vilka möjligheter till delaktighet, inflytande och utveckling det skapar för barnen. För att lyckas med det fortsätter vår pedagogiska ledare att närvara på planeringar och delta praktiskt i verksamheterna där behov finns. Fler förskollärare kommer få gå arbetslagsledarutbildningen under 2017 vilket vi tror bland annat kommer främja likvärdigheten. Interna fortbildningar och nätverk kommer fortsätta.
- Vi kommer fortsätta arbeta med det uppdragsfokus vi startat och fördjupa arbete med reflektion och pedagogisk dokumentation. Vi har ett material som introducerats som medarbetarna ska följa och som är ett stöd i arbetet

med pedagogisk dokumentation. Detta kommer också bli en del av arbetet med att implementera Östermalms pedagogiska plattform genom olika nätverk och föreläsningar. Även här kommer arbetslagsledarutbildningen bidra.

- Arbetet med vår pedagogiska utvecklingstid behöver utvecklas. Än har vi nog inte hitta den bästa organisationen för det. Men vi behöver också fördjupa vad den pedagogiska utvecklingstiden skall innehålla, alltså vad man ska göra, under året.
- Satsningen på att bli än mer kemikalie- och miljösmarta kommer fortsätta.

Vi kan även detta året se en röd tråd i våra utvecklingsområden. Det tror vi är av yttersta vikt eftersom vi är medvetna om att många medarbetare behöver hjälp med att prioritera och avgränsa sig för att inte bli stressade.

Förslag till stadsdelsnämnden

Bilagor